

1.7. Karboxylové kyseliny

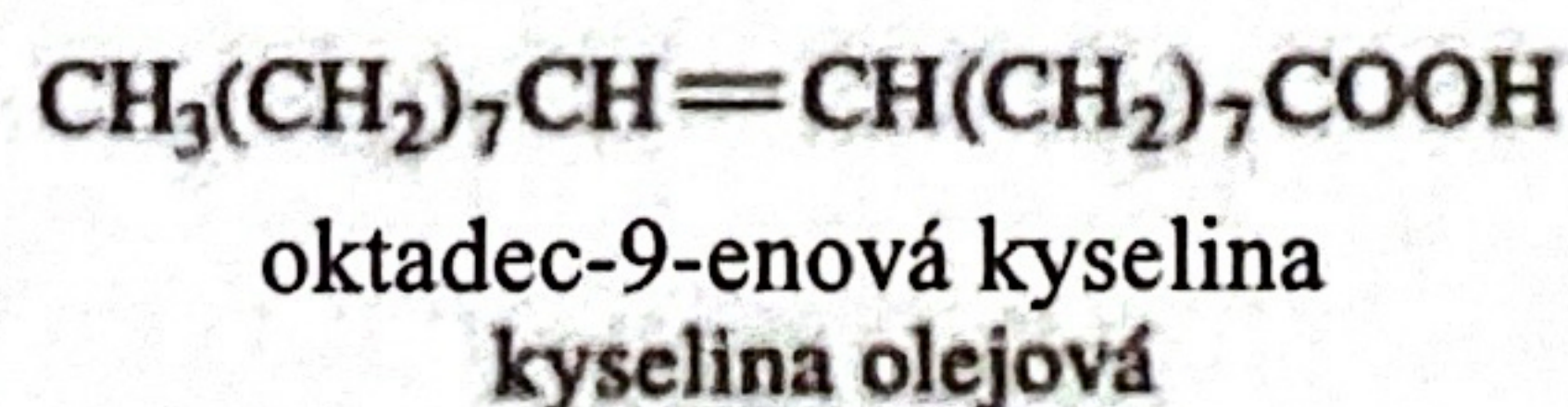
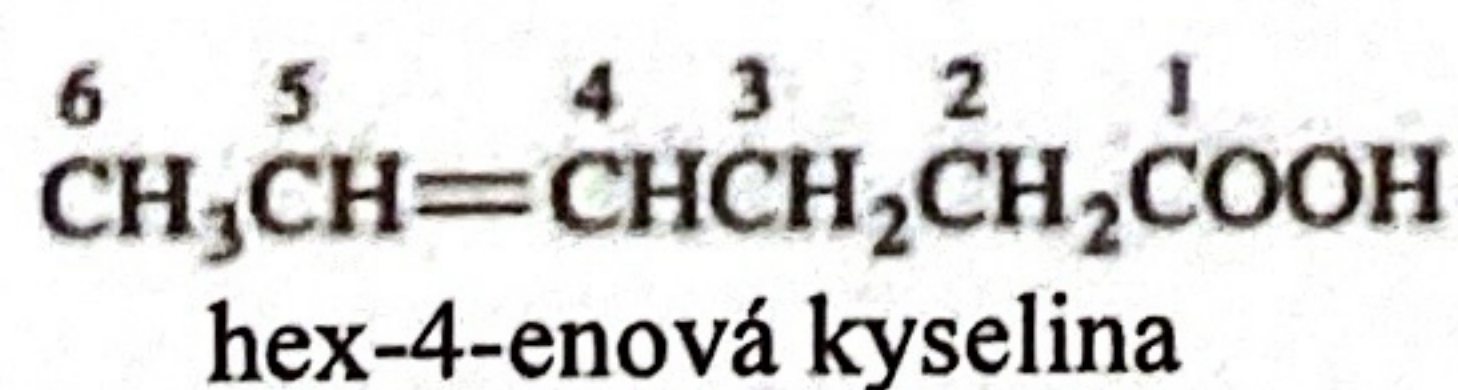
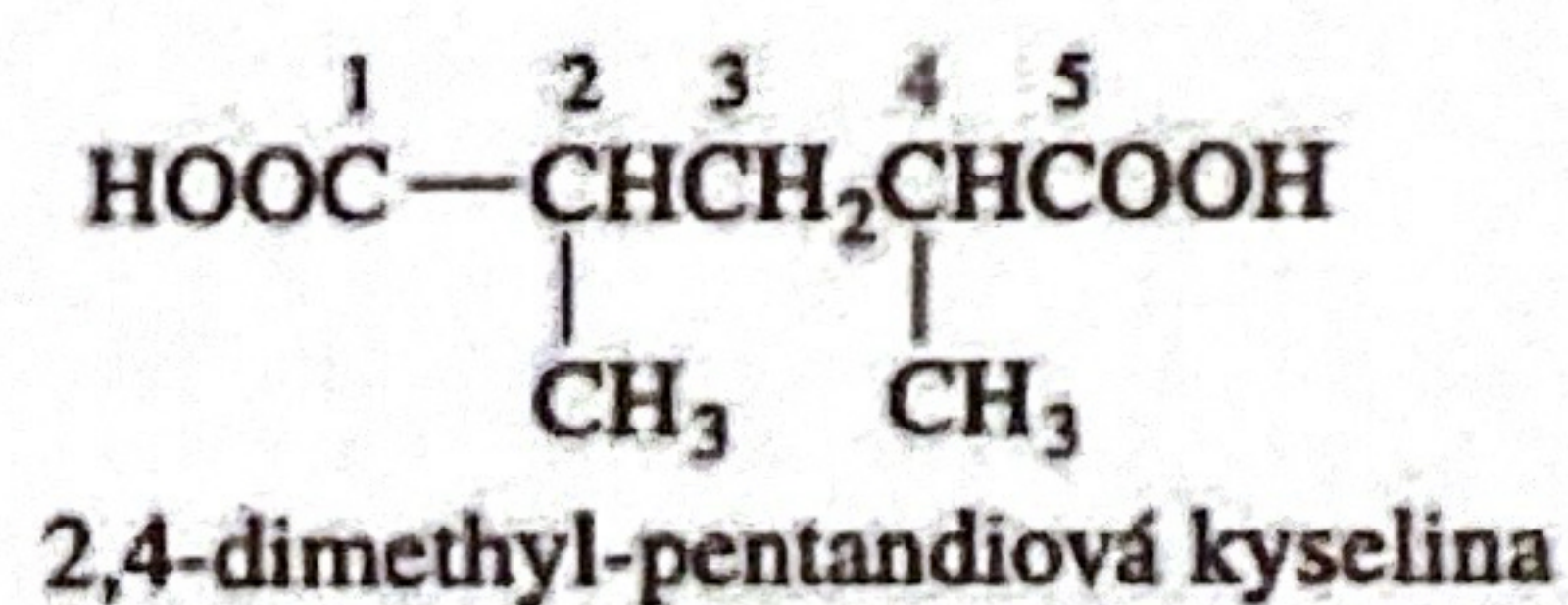
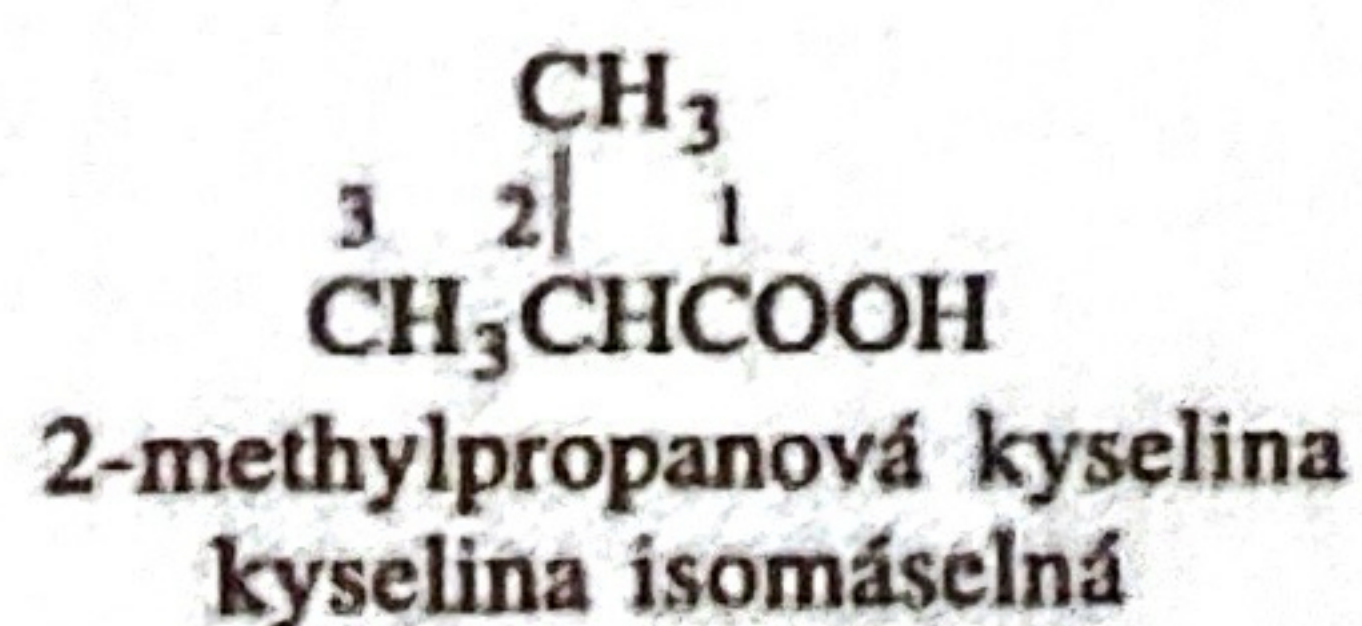
Názvy karboxylových kyselin jsou složeny z názvů uhlovodíků, které mají ve svých molekulách stejné počty uhlíkových atomů jako příslušné kyseliny a z koncovky -ová. Do počtu uhlíkových atomů se zahrnuje i uhlík obsažený v karboxylové funkční skupině. Mnohé karboxylové kyseliny mají také názvy triviální. Některé z nich se užívají častěji než názvy vytvořené na základě pravidel systematického názvosloví, proto jsou uvedeny i v následujícím přehledu:

HCOOH methanová k. k. mravenčí	CH_3COOH ethanová k. k. octová	$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH}$ propanová k. k. propionová	$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{COOH}$ butanová k. k. máselná
$\text{CH}_3(\text{CH}_2)_3\text{COOH}$ pentanová k. k. valerová	$\text{CH}_3(\text{CH}_2)_4\text{COOH}$ hexanová k. k. kapronová	$\text{CH}_3(\text{CH}_2)_{14}\text{COOH}$ hexadekanová k. k. palmitová	$\text{CH}_3(\text{CH}_2)_{16}\text{COOH}$ oktadekanová k. k. stearová

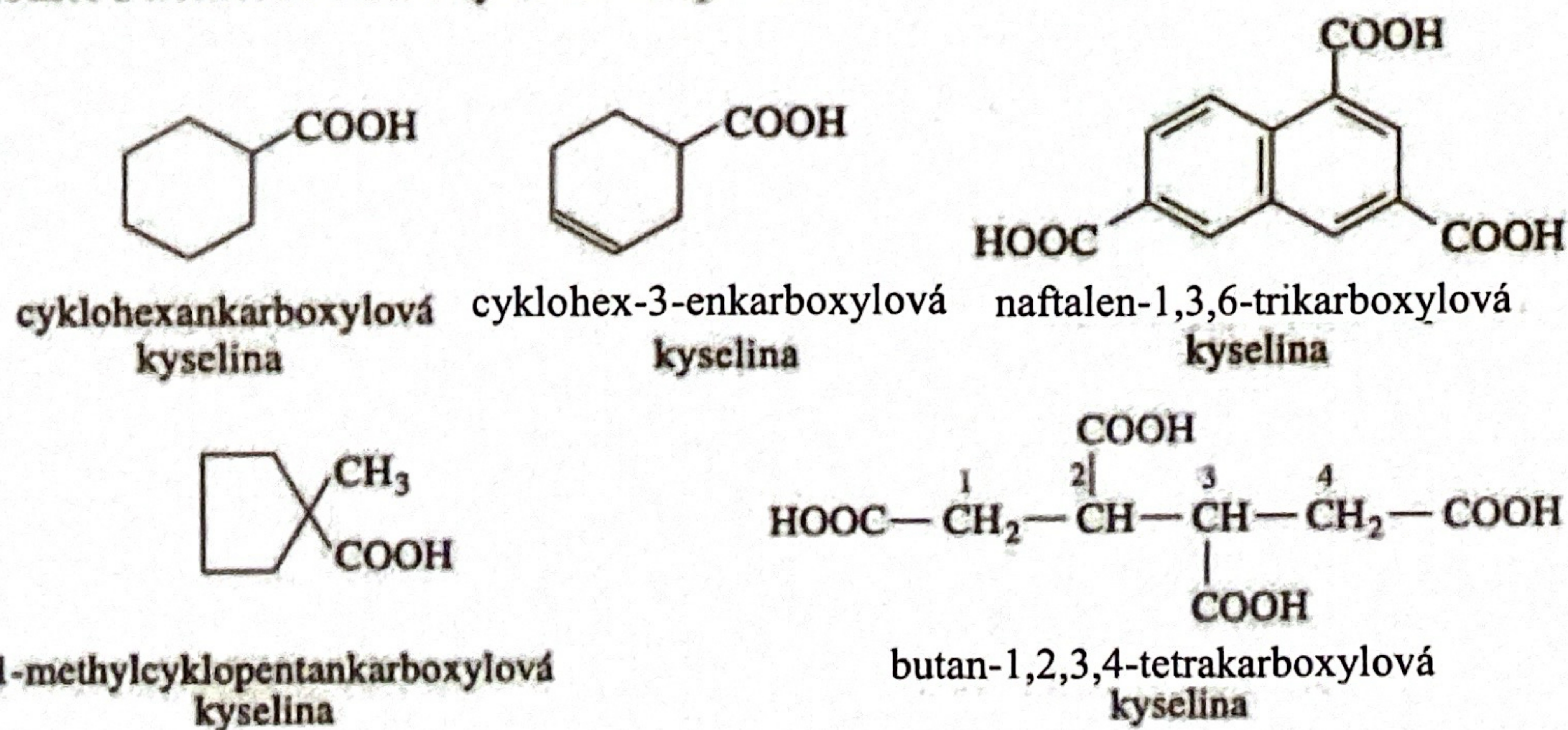
Přítomnost dvou karboxylových skupin v kyselině se vyjadřuje koncovkou -diová.

$\text{HOOC}-\text{COOH}$ ethandiová kys. kys. šťavelová	$\text{HOOCCH}_2\text{COOH}$ propandiová kys. kys. malonová	$\text{HOOC}(\text{CH}_2)_2\text{COOH}$ butandiová kys. kys. jantarová
$\text{HOOC}(\text{CH}_2)_3\text{COOH}$ pentandiová kys. kys. glutarová	$\text{HOOC}(\text{CH}_2)_4\text{COOH}$ hexandiová kys. kys. adipová	

Poloha substituentů nebo násobných vazeb v uhlíkatém řetězci se vyjadřuje arabskou číslicí. Řetězce se čísluje tak, aby uhlík karboxylové skupiny měl vždy číslo jedna.

Názvy kyselin, které obsahují v molekule tři a více karboxylových skupin a názvy kyselin odvozených od cyklických uhlovodíků, jsou složeny z názvu odpovídajícího uhlovodíku a zakončení -karboxylová kyselina. V případě většího počtu karboxylových skupin se před zakončení ještě předradí číslovková předpona udávající jejich množství. Atomy uhlíku obsažené v karboxylové skupině se v tomto případě do počtu uhlíkových atomů nezahrnují. Uhlíkový řetězec se očíslovuje tak, aby číslo jedna měl uhlíkový atom sousedící s některou karboxylovou skupinou.

	(Z)-buten- diová ²²	maleinová
	(E)-buten- diová ²²	fumarová ²

	benzen- karboxylová	benzoová ²⁴
	benzen- -1,2-dikarbo- xylová	ftalová ²⁶
	benzen- -1,4-dikarbo- xylová	tereftalová ²